

HET WERKEN IN DE GROEPEN

VOORWOORD

Ridderkerk, september 2020

Beste ouders en/of verzorgers,

Zoals gebruikelijk aan het begin van een nieuw schooljaar treft u een samenvatting aan van de leerstof die we in het schooljaar 2020-2021 gaan behandelen. Die leerstof hebben we per leerjaar gerangschikt. Op deze manier kunt u kennismaken met de lesmethoden waarmee wij op school werken. Daarbij wordt ook aangegeven bij welke vakken de kinderen huiswerk krijgen. Op die manier beschikt u thuis over een overzicht van het complete lesgebeuren in alle groepen van onze school.

Ons uitgangspunt is dat wij u graag betrekken bij het schoolgebeuren door u inzicht te geven in de lesstof en in de manier van werken op school. Het overzicht van de leerstof per groep wordt jaarlijks bijgewerkt.

De belangrijkste veranderingen in de lesstof komen meestal voort uit de invoering van nieuwe methoden of een nieuwe werkwijze. Dat is dit schooljaar in geringe mate het geval. De begrijpend leesmethode News2Learn, waar we de achterliggende jaren mee hebben gewerkt, vervalt. In plaats daarvan is de keuze gemaakt voor Nieuwsbegrip.

Begrijpend lezen: Nieuwsbegrip

Nieuwsbegrip is een eigentijdse methode die op ongeveer 75% van de reformatorische scholen wordt gebruikt.

Goed kunnen begrijpend lezen is een belangrijke vaardigheid en is ook voor andere vakken van groot belang. Nieuwsbegrip sluit aan bij de beleving van kinderen door teksten uit de actualiteit te gebruiken.

De methode wordt ingevoerd van groep 4 tot en met 8.

Onderwerpen

Kinderen lezen wekelijks een tekst over iets wat in het nieuws is, op hun eigen niveau. Elke week is er een nieuw onderwerp, in totaal 42 keer per jaar. Er is veel afwisseling in de onderwerpen. Het kan (incidenteel) gebeuren dat een onderwerp qua identiteit niet aansluit. In dat geval is er een database van voorgaande jaren waar een onderwerp gekozen kan worden.

Actief lezen

Het doel van de lessen Nieuwsbegrip is het actief leren lezen van teksten. Het nieuws is een middel

om de kinderen te interesseren om de tekst te lezen. De leerkracht speelt daarbij een belangrijke rol. De juf of meester doet in de Nieuwsbegriplessen namelijk hardopdenkend voor hoe het lezen van een tekst in je hoofd werkt. Daarbij kunnen ze gebruik maken van het digibord. Elke week beantwoorden de kinderen sleutelvragen bij de tekst. Waar nodig zetten ze leesstrategieën in. Bijvoorbeeld door eerst naar de titel en de plaatjes bij de tekst te kijken, voor ze de tekst gaan lezen om te voorspellen waar de tekst over gaat. Als je eerst voorspelt waar de tekst over gaat, begrijp je de tekst beter. Voorspellen is één van de vijf strategieën die leerlingen bij Nieuwsbegrip leren toepassen.

Opdrachten

Bij de teksten horen ook opdrachten. De opdrachten maken de kinderen in de klas, na het lezen van de tekst. Leerling moeten bij deze opdrachten regelmatig samenwerken. Door over de tekst en de opdrachten te praten, kunnen de kinderen van elkaar leren. In elke les maken de kinderen vaak een schema van de tekst. Bij Nieuwsbegrip heet dat een sleutelschema. Het schema heeft bijvoorbeeld de vorm van een tijdbalk. De kinderen moeten dan de jaartallen en gebeurtenissen uit de tekst in de tijdbalk schrijven. Een sleutelschema is ook heel handig om te maken als je teksten moet leren, bijvoorbeeld voor aardrijkskunde of geschiedenis.

Tot slot

We hopen van harte dat we u met deze informatiebrochure van dienst zijn. U kunt altijd terecht voor nadere inlichtingen of voor vragen die bij u kunnen rijzen. Het is nuttig dat ouders/verzorgers op de hoogte zijn van wat hun kinderen tijdens de lessen op school krijgen aangeboden. Samen staan we voor de belangrijke taak om de kinderen op te voeden en te onderwijzen, op grond van Schrift en belijdenis. Dan is kennis van zaken en een wederzijds begrip van groot belang.

Hebt u dus nog vragen, aarzel niet, maar neem gerust contact met ons op.

Het team van de Ds. G.H. Kerstenschool.

GROEP 7

Catechismus:

- * Iedere week wordt op maandag een vraag en antwoord van de Heidelbergse Catechismus besproken, die de volgende week maandag opgezegd moet worden. Elke dag wordt aan het begin van de ochtend en aan het begin van de middag de te leren vraag en het antwoord klassikaal opgezegd. Voor de meeste kinderen geldt, dat er ook thuis nog geoefend moet worden. Ze kunnen de Catechismus ook op vrijdag opzeggen en verdienen daar een rode 10 mee!

Bijbelse geschiedenis:

We gebruiken hiervoor de methode 'Hoor het Woord'. Bij deze methode wordt de hele Bijbelse Geschiedenis behandeld uit het Oude en Nieuwe Testament, uitgezonderd moeilijke gedeelten (wetten, profeten, de brieven en Openbaring). Elke 4 jaar komt het grootste gedeelte aan bod in de groepen 3 tot en met 8. Op maandag is er altijd een gezamenlijke weekopening, waarbij ook een Bijbelvertelling gehouden wordt.

- * Naast drie vertellingen in de week wordt op vrijdag een les gemaakt uit het 'Namen en feiten'-boekje. Deze les maken de kinderen zelf (met behulp van de Bijbel) en wordt de volgende les nagekeken. Elke week wordt één les mondeling overhoord. Na vier weken volgt de vrijdag erna een repetitie over de gemaakte lesjes van de afgelopen vier weken.

We gebruiken op school ook een Bijbelkennisboekje. Hierin is per groep een aantal teksten, catechismusvragen e.d. opgenomen. Ongeveer iedere 3 weken wordt een gedeelte geleerd, zodat we aan het einde van het schooljaar alle

stof van een groep behandeld hebben. De eerste keer wordt een nieuw te leren gedeelte samen gelezen en besproken. Daarna wordt elke dag klassikaal geoefend. Soms wordt er ook gevraagd of de kinderen thuis wat kunnen leren.

Lezen:

In groep 7 wordt op verschillende manieren aandacht geschonken aan het lezen:

- Eén keer in de week klassikaal lezen uit een gezamenlijk leesboek.
- Enkele keren in de week zwaluw-lezen. De kinderen lezen dan stil voor zichzelf op hun eigen niveau. Dit wordt bepaald door een zogenaamde Avi-toets, die regelmatig afgenomen wordt. Aan de hand daarvan wordt bepaald of de kinderen een niveau hoger mogen gaan lezen of (nog) niet.

Schrijven:

Voor schrijven gebruiken we de methode "Klinkers" van TaalActief. Elke leerling werkt in een eigen werkboek.

Rekenen:

De methode Wereld in getallen wordt gebruikt. Dit jaar leren de kinderen: grote deelsommen, vermenigvuldigingen, procenten, breuken, kommagetallen. Ze oefenen verder met de digitale tijd, omtrek, oppervlakte, inhoud en afronden op cijfers achter de komma.

De leerlingen kunnen hoofdrekensommen meekrijgen als huiswerk.

Taal:

De christelijke taalmethode Taal actief bestaat uit een leerlijn taal en een leerlijn spelling. Binnen de leerlijn taal worden de volgende vier gebieden in aparte lessen behandeld:

- woordenschat
- taal verkennen
- spreken & luisteren
- schrijven

In Taal actief wordt gedifferentieerd op drie niveaus. Taal actief heeft ook een plusboek met daarin een uitdagend programma voor taalbegaafde kinderen.

Weet wat je leert!

Kinderen leren beter als ze weten wat en waarom ze iets leren. Daarom staan de lesdoelen in het leerlingenmateriaal.

Veel aandacht voor woordenschat

Taal actief besteedt veel aandacht aan woordenschat. Voor kinderen met een beperkte woordenschat is er een aanvullend programma.

Taal verkennen

Hierbij komt van alles aan de orde, zoals benoeming van woordsoorten (bijv. lidwoord, zelfstandig naamwoord, bijvoeglijk naamwoord), persoonsvorm, stam van een werkwoord, leestekens (punt, komma, uitroepetekens, vraagtekens), voorvoegsels en achtervoegsels enz.

Schrijven/Spreken en Luisteren

Elke derde les van de week gaan de leerlingen aan de slag met het maken van een brief, het houden van een betoog e.d.

Differentiatie

Direct na de instructie maken de leerlingen drie beginopdrachten. Op basis van het resultaat gaan kinderen aan de slag op hun eigen niveau.

Veel oefenen en herhalen

Taal actief is een methode met een hoog niveau. Daarom wordt er veel geoefend. Ook herhaling van de lesdoelen is een

vast onderdeel van het programma. De doelen worden voor de toets ook nog eens herhaald in een les samenwerkend leren en na de toets in een weektaak.

De volgende thema's komen aan de orde: Organiseren, vrije tijd, gewoontes, fantasie, uitvinden, andere talen, verzamelingen, reclame.

In 3 weken tijd wordt dit thema behandeld. Aan het eind van de derde week volgt een toets van woordenschat en taal verkennen. In de vierde week is er dan de mogelijkheid om te herhalen of te verdiepen.

Spelling

Elke week worden er vier spellinglessen gehouden. De eerste en de derde les bestaan uit een klein dicteetje. Aan de hand van dit dictee wordt het niveau van de kinderen bepaald en maken ze de opdrachten die daarbij aansluiten (*, ** of ***). Bij spelling worden de regels herhaald en verder uitgebreid. Ook komen nieuwe regels aan de orde:

- Kopieën of kopiën?
- /troopisu/ = Tropische
- Leenwoorden
- /ekstraa/ = extra

In elke derde week is er een woorddictee waarna ook weer een herhalingsweek is. Aan het einde van de vierde week wordt het zinnendictee afgenomen.

Vanaf het begin van het jaar komen ook de werkwoorden aan de orde met daarbij ook een werkwoordendictee (tegelijk met het woordendictee). De leerlingen kunnen hier ook huiswerk voor meekrijgen.

Engels:

De nieuwe methode Stepping Up is ontwikkeld om Engels in de bovenbouw van het basisonderwijs beter te laten aansluiten bij het voortgezet onderwijs, waar Stepping Stones wordt gebruikt.

Stepping Up hanteert authentieke en aantrekkelijke Engelse teksten. Ze verhogen het taalplezier van de kinderen. Daardoor is Stepping up gebruiksvriendelijk voor zowel leerling als docent.

1. Stepping Up kiest er bewust voor om grammatica (in beperkte mate) aan te bieden. Grammatica staat ten dienste van de ontwikkeling van de taalvaardigheden van de leerling: spreek-, luister-, schrijf- en leesvaardigheid. Grammatica maakt leerling bewust te maken van de verkeersregels in het Engels
2. Stepping up wil het taalplezier in Engels vergroten. Uit verschillende onderzoeken blijkt juist dat motivatie van grote invloed is op het succes van de taalverwerving.
3. Daarom maakt Stepping Up gebruik van spannende, authentieke teksten waarin kinderen zich herkennen, van gedichtjes en liedjes.
4. Tegelijkertijd krijgen de leerlingen de kans het geleerde toe te passen in spreken en schrijven. Zelfvertrouwen in het gebruiken van het Engels is een stimulans voor de leerlingen om verder te komen in taalvaardigheid.
5. Daarnaast vindt de methode het belangrijk dat leerlingen de instructie in hun moedertaal krijgen, omdat dit de leerling helpt een opdracht goed uit te voeren en aan het onderwijsdoel dat bij die opdracht hoort, te voldoen. Uit onderzoek blijkt dat het geven van instructie in de moedertaal het succes van de taalverwerving vergroot.

Stepping Up voor groep 7 en 8 zorgt voor goede voorbereiding op het voortgezet onderwijs. Doordat er naast woordverwerving er ook aandacht wordt geschonken aan eenvoudige grammatica, hebben leerlingen al een schreefje voor bij de instaptoets van het voortgezet onderwijs. Daarnaast oefenen de leerlingen ook wekelijks op Holmwoods. Een site waarop de luister- en leesvaardigheid van de leerlingen geoefend wordt. Holmwoods wordt ook

op het voortgezet onderwijs gebruikt, waardoor de leerlingen ook daar nu al een goede voorbereiding op krijgen.

De leerlingen hebben elke week een overhoring van Engels: woordjes, zinnestjes of grammatica. “

Natuuronderwijs:

- * We gebruiken in groep 6 en 7 de methode “Wijzer; Natuur & Techniek. Bij deze methode is er geen lesboek, maar heeft iedere leerling een leerwerkboek. De onderwerpen die in dit jaar aan bod komen zijn:
- Zo werkt je lichaam
  - Kringloop in de natuur
  - Het weer en de ruimte
  - Nieuw leven
  - Muziek en licht
- Bij ieder hoofdstuk zijn er ook wat proefjes en/of praktische opdrachten, zodat we de lesstof ook in de praktijk onderzoeken. Aan het eind van ieder hoofdstuk krijgen de leerlingen een samenvatting en begrippenlijst als huiswerk mee en wordt dit vervolgens op school getoetst.

Sevo:

In groep 7 worden hierover 7 lessen van een uur gegeven.

Opbouw van de methode: In de lessen wordt de lichamelijke en sociale ontwikkeling in relatie tot seksualiteit besproken. De verschillen tussen jongen en meisje, de veranderingen in de puberteit, het ontstaan van nieuw leven, het wonder van de zwangerschap, moeilijk zwanger worden, niet alles is normaal en respect komen aan de orde. De lessen worden ondersteund met duidelijke PowerPoint presentaties met afbeeldingen.

Afgestemd op hun leeftijd krijgen de kinderen informatie over hun lichaam en seksualiteit als Schepping van God. In de bovenbouw is er aandacht voor lichamelijke veranderingen, normen en waarden en ook de donkere zijden van seksualiteit.

Aardrijkskunde:

Bij dit vak gebruiken we de vernieuwde methode 'Geobas'. In groep 7 komt Europa aan de orde. Onderwerpen die aan bod komen zijn bijv. toendra en taiga, landbouw in Polen, zeeklimaten, wonen in een wereldstad en industrie in Duitsland.

Geobas is per hoofdstuk als volgt opgebouwd:

- 3 basislessen
- toepassingsles
- samenvatting
- verwerking
- kaartvaardigheden
- omgevingsles
- topografieles
- toetsen

Topografie is een belangrijk onderdeel van Geobas. De methode verwijst veel naar het zoeken in en het werken met de atlas.

In groep 7 komen landen in Europa bij topografie aan de orde.

Na elk hoofdstuk wordt er een repetitie opgegeven. Dit geldt ook voor topografie.

Geschiedenis:

De nieuwe methode Venster op Nederland is een eigentijdse geschiedenismethode voor het christelijk onderwijs en vertelt de geschiedenis van ons land en de mensen die er gewoond hebben. Op aantrekkelijke wijze komt de geschiedenis voor kinderen tot leven. Ze

kijken als toeschouwers door de vensters van de geschiedenis en stappen samen met de leerkracht in een bepaalde periode. Daar maken ze kennis met gebeurtenissen, personen en voorwerpen. Ze zien en leren dat geschiedenis persoonlijk zin en betekenis heeft. Dat is wat kinderen boeit. Ze ervaren dat ze onderdeel uitmaken van verleden en heden.

We proberen de kinderen historisch besef bij te brengen. Dit historische besef helpt de leerling om zichzelf, zijn familie, de mensen in de samenleving en gebeurtenissen in de wereld beter te begrijpen.

Venster op Nederland voldoet aan alle kerndoelen voor het onderdeel Tijd van de leerlijn Oriëntatie op jezelf en de wereld. De methode sluit aan op de tien tijdvakken met de bijbehorende kenmerkende aspecten en de vensters van de Canon van Nederland.

In groep 5 werkt de methode vanuit het heden terug naar het verleden. De methode is chronologisch opgebouwd en stimuleert daarmee de ontwikkeling van tijdsbesef. Naast basisstof biedt de methode verschillende mogelijkheden voor verdieping en differentiatie. Ook wordt gebruik gemaakt van authentieke bronnen en een digitale beeldbank. Vaak zit er een educatief filmpje bij.

De stof wordt allemaal op school doorgenomen. Aan het eind van elk hoofdstuk volgt een toets om te zien of de leerlingen de stof beheersen. Meestal hoeft hiervoor niets thuis geleerd te worden.

Verkeer:

We gebruiken hiervoor de verkeersmethode: 'Klaar... over'. Deze methode heeft geen lesboek, maar een in kleur uitgegeven werkschrift voor iedere leerling. De methode is aangepast aan de

laatste, nieuwe verkeersregels. Elk lesonderwerp wordt afgesloten met een discussieonderwerp over ons verkeersgedrag. Ook worden regels en afspraken van de les nog eens onderstreept. Enkele onderwerpen die aan de orde komen zijn:

- Voetgangers
- Fietsers
- Verkeerstekens
- Hinderen of in gevaar brengen
- Voorrang
- Bijzondere weggebruikers
- Verkeer op rails
- Afslaan
- Grote weggebruikers
- Rotondes

Sociaal-emotionele vorming:

We gebruiken hiervoor het boekje 'Grip op de groep'. de methode 'Kinderen en hun sociale talenten'. In groep 7 komen de volgende thema's – met daarbij behorende deelonderwerpen – aan de orde:

1. Ervaringen delen:
  - Wat is ervaringen delen?
  - Leuke dingen die je zelf hebt meegemaakt.
2. Aardig doen:
  - Wat is aardig doen?
  - Een ander erbij betrekken.
  - Troosten.
3. Samen spelen en werken:
  - Beslissingen nemen/taken verdelen.
  - Winnen en verliezen.
  - Iets gebruiken van een ander.
  - Kritiek geven.
4. Een taak uitvoeren:
  - Aanwijzingen opvolgen.
  - Doorzetten als je vastloopt.
5. Jezelf presenteren: Feedback geven en ontvangen.
6. Een keuze maken:
  - Hoe kies ik / de ander.
  - Afwegingen maken bij een keuze.
7. Opkomen voor jezelf:
  - Om hulp vragen
  - Bij je mening blijven.
8. Omgaan met ruzie:
  - Jezelf beheersen.

- Toeschouwer zijn.

Expressie:

Voor tekenen en handvaardigheid gebruiken we enkele keren per jaar de methode 'Dat is kunst!' In deze methode komen de verschillende periodes uit de kunstgeschiedenis aan de orde. De methode is verdeeld in verschillende thema's. Elk thema gaat over een kunstenaar en/of een periode uit de kunstgeschiedenis, bijv. Hans Holbein, Michelangelo, Rembrandt, Gouden Eeuw. We beginnen elk thema met een stukje kunstgeschiedenis aan de hand van een PowerPoint presentatie.

Vervolgens wordt er een verhaal verteld. Daarna gaan de kinderen aan de slag met een creatieve opdracht, waarbij diverse materialen en technieken worden gebruikt.

Naast deze methode maken we ook gebruik van de methode 'Uit de kunst' of we maken een creatieve verwerking naar aanleiding van een onderwerp dat bij één van de andere vakken behandeld wordt.

Bewegingsonderwijs:

De bedoeling van ons bewegingsonderwijs is: leren goed en gezond te bewegen. Plezier beleven aan deze lessen is tevens van groot belang. De lessen kunnen globaal verdeeld worden in twee soorten: spellessen en turnlessen. In de spellessen worden allerlei vaardigheden aangeleerd m.b.t. diverse bal- en tikspelen. In de turnlessen wordt vooral aandacht besteed aan de grondvormen van bewegen, zoals klimmen/klauteren, balanceren, duikelen, enz. Veel van de lessen worden gegeven

in WIG-vorm, d.w.z. lessen die aangeboden worden d.m.v. Werken In Groepen. De lessen worden gegeven in sporthal 'de Fakkel'. We gaan hier lopend of op de fiets naar toe.

Muzikale vorming:

Een deel van de muzikale vorming is het luisteren naar klassieke muziek. Een week lang luisteren we elke dag naar hetzelfde muziekfragment. Daarbij wordt steeds iets verteld over de componist of over het muziekfragment zelf. Ook krijgen de kinderen vaak een luisteropdracht m.b.t. het ritme, de klankkleur of een bepaald muziekinstrument, waardoor ze steeds nauwkeuriger leren luisteren. Doordat de kinderen 5 dagen per week hetzelfde stukje horen gaan ze het mooi vinden en waarderen. Ook leren ze veel over verschillende componisten, muziekstijlen en muziekinstrumenten.

Daarnaast gebruiken we voor de wekelijkse muziekles de methode 'Meer met muziek'. Deze methode biedt een veelheid aan gedegen muzikale werkvormen. Omdat 'Meer met muziek' wel erg uitgebreid is en er overlap is met het al in gebruik zijnde 'Luisterland', zijn er enkele kleine aanpassingen doorgevoerd, zodat er gedurende het schooljaar ook ruimte zal zijn voor het aanleren van geestelijke liederen.

Vanaf groep 5 wordt de leerlingen de mogelijkheid geboden om na schooltijd blokfluitlessen te volgen.

ICT-onderwijs:

De computer in de groepen wordt vooral gebruikt om onderdelen van diverse vakken met behulp van de computer (extra) te oefenen, zoals het woordpakket

en de topografie van aardrijkskunde. Daarnaast leren de kinderen werken met een programma voor tekst- en informatieverwerking. Door gebruik te maken van de computer bij stelopdrachten, bij opdrachten voor het thematiseren en bij het maken van een werkstuk(je) voor aardrijkskunde kunnen ze de aangeleerde vaardigheden ook meteen (leren) toepassen.

Zelfstandig werken/ Werken met taken:

We werken verschillende dagen of dagdelen met taken. De leerlingen krijgen dan een overzicht van de taken (meestal rekenen, taal en schrijven) die gemaakt moeten worden. Ze kunnen zelf kiezen in welke volgorde de taken gemaakt worden. Als ze de verplichte taken gemaakt (en vaak ook zelf nagekeken) hebben, is er verdiepingsstof voor de verschillende vakgebieden.

De leerlingen moeten deze manier van werken leren. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een verkeerslicht dat voor in de klas hangt. De volgende regels worden hierbij gehanteerd:

- Groen licht: de leerkracht legt uit / bespreekt of loopt rond. Je kunt vragen stellen (begin en eind van een les).
- Oranje licht: je kunt geen vragen stellen, wel mogen bepaalde leerlingen je helpen. Kom je er samen niet uit, dan helpt de leerkracht als nog.
- Rood licht: je kunt geen vragen stellen, heb je toch een vraag, zet dan je vraagpaal op de hoek van je tafel. Zolang je niet wordt geholpen, ga je alvast verder met iets wat je wel kunt (het middelste gedeelte van een les).

Tijdens het oranje en rode licht heeft de leerkracht gelegenheid:

- de andere groep te begeleiden.
- een looprondje volgens een vaste route te maken, om kinderen met vragen te helpen en het werk te controleren.

- een groepje of een individuele leerling extra uitleg te geven aan de instructie-tafel of samen een taak te maken.

Nog enkele algemene regels m.b.t. het huiswerk:

- Al het huiswerk staat altijd op het bord met de dag en de datum.
- Het huiswerk moet opgeschreven worden in de agenda. Wilt u thuis ook controleren of deze ook werkelijk gebruikt wordt? Ook krijgen de leerlingen een huiswerkmap mee waarin het huiswerk wordt bewaard.
- De huiswerkmap (en agenda) moeten elke dag mee naar school en weer mee naar huis genomen worden.

- Huiswerk wordt als regel een week van tevoren opgegeven.
- Per week worden in principe nooit meer dan 1 of 2 repetities opgegeven (bij uitzonderingen wordt dit ruim van tevoren opgegeven).
- Wilt u bij het leren van een repetitie ook controleren dat uw kind niet alleen de in te vullen woordjes of de antwoorden op de vragen leert, maar ook waar het over gaat, dus de zin waarin het woord ingevuld moet worden of de vraag die bij het antwoord hoort?
- Geeft u een briefje mee als het huiswerk niet gemaakt/geleerd kon worden.
- Als de leerling het huiswerk niet heeft gemaakt, moet dat uit school alsnog gebeuren. Wanneer het vaker voorkomt en leerlingen onvoldoendes op hun rapport hebben, leren ze elke dag een kwartier op school.

De stukjes waar een * voor staat gaan over huiswerk dat thuis gemaakt of geleerd moet worden.